

Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Αριθ.Πρωτ. Ερωτήσεων...5706.....
Ημερομ. Καταθέσεως...10-4-2020.....

Αθήνα, 10 Απριλίου 2020

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Προστασίας του Πολίτη

Προς τον κ. Υπουργό Δικαιοσύνης

Θέμα: «Άμεσα μέτρα αποσυμφόρησης των φυλακών λόγω πανδημίας»

«Η πανδημία του κορωνοϊού επιβάλλει τη λήψη έκτακτων μέτρων για την προστασία της ζωής των κρατουμένων. Οι κρατούμενοι στα σωφρονιστικά καταστήματα της χώρας είναι εκτεθειμένοι σε μείζονα κίνδυνο λόγω του συγχρωτισμού τους σε στενούς χώρους, των δυσμενών συνθηκών υγιεινής και της πλημμελούς ιατρικής περίθαλψης. Εξ άλλου αρκετοί από αυτούς ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες, λόγω προβλημάτων υγείας ή προχωρημένης ηλικίας». Κατ' αυτό τον τρόπο ξεκινά η αιτιολογική έκθεση της Ένωσης Ελλήνων Ποινικολόγων για το «Σχέδιο Διάταξης Νόμου για την Προστασία των κρατουμένων από την πανδημία», το οποίο έχουν καταθέσει στους αρμόδιους Υπουργούς από τις 30 Μαρτίου 2020.

Η Ένωση Ελλήνων Ποινικολόγων, σε προηγούμενη ανακοίνωσή της στις 26 Μαρτίου 2020, κάλεσε την κυβέρνηση και τα αρμόδια υπουργεία να λάβουν αποτελεσματικά μέτρα, αντίστοιχα με αυτά των πολιτών που βρίσκονται στην επικράτεια, και για όσους και όσες κρατούνται στις φυλακές. Τις συστάσεις αυτές, το κορυφαίο επιστημονικό σωματείο για το ζήτημα, τις εξειδίκευσε και σε σχέδιο νόμου από όπου προέρχεται και το σχετικό εισαγωγικό απόσπασμα.

Υφ' όρον απόλυση ανεξαρτήτως του τμήματος της ποινής, αναστολή εκτέλεσης ποινών κάθειρξης έως 10 ετών με εξαιρέσεις για ορισμένες κατηγορίες εγκλημάτων, αναστολή εκτέλεσης ποινών κάθειρξης σε κατηγορούμενους που έχουν συμπληρώσει το 70ό έτος με εξαίρεση για ορισμένες κατηγορίες εγκλημάτων, άμεση εξέταση των αιτήσεων προσωρινά κρατουμένων για αντικατάσταση της κράτησης, μη παράταση του εξάμηνου ή δωδεκάμηνου προσωρινής κράτησης παρά μόνο αν κρίνεται απολύτως αναγκαίο.

Τα προτεινόμενα μέτρα θα προστατεύσουν τη ζωή και την υγεία όσων θα απολυθούν από τις φυλακές και θα συμβάλλουν στην καλύτερη μέριμνα για όσους/ες παραμένουν κρατούμενοι/ες, εξασφαλίζοντας καλύτερες συνθήκες υγιεινής και προστασίας. Σημειώνει, δε, η Ένωση ότι ανάλογα μέτρα έχουν ήδη ληφθεί ή προγραμματιστεί σε πολλές χώρες, όπως η Γερμανία, η Πολωνία, η Ιταλία, η Μ. Βρετανία, οι ΗΠΑ και ο Καναδάς

Σε αντίστοιχο πνεύμα και με συναφείς προτάσεις, κινείται και η από 23 Μαρτίου 2020, επιστολή προς τους κ.κ. Υπουργούς Προστασίας του Πολίτη και Δικαιοσύνης από την Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΛΕΔΑ). Υπενθυμίζει, δε, η Ένωση ότι για την χρόνια κατάσταση στις ελληνικές φυλακές, η χώρα μας έχει γίνει αποδέκτης αυστηρών συστάσεων από εγχώρια και ευρωπαϊκά όργανα. Επιπλέον, έχει κληθεί να πληρώσει εκατομμύρια ευρώ ως αποζημίωση για καταδίκες από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ως συνέπεια της απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης των κρατουμένων, λόγω των συνθηκών κράτησης (άρθρο 3 της ΕΣΔΑ).

Στα άμεσα μέτρα αποσυμφόρησης, η ΕΛΕΔΑ προσθέτει την άμεση απόλυση με νομοθετική διάταξη των κρατουμένων που θα συμπλήρωναν την ποινή τους στους επόμενους τρεις μήνες και την κράτηση με κατ'όικον περιορισμό για αδικήματα που δεν σχετίζονται με βία και επισημαίνει ότι «η ευρύτατη χρήση του μέτρου αυτού γίνεται εδώ και χρόνια και ανεξαρτήτως έκτακτων συνθηκών από άλλες ευρωπαϊκές χώρες με ιδιαίτερα θετικά αποτελέσματα».

Ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών (ΔΣΑ), συνέβαλε με τη σειρά του στις δημόσιες παρεμβάσεις, γύρω από το επιτακτικό ζήτημα της άμεσης αποσυμφόρησης των φυλακών, με σχετικό ψήφισμα στις 6 Απριλίου 2020. Ελλιπής καθαριότητα, υποστελεχωμένο προσωπικό και υποχρηματοδοτημένα καταστήματα κράτησης, ενώ στο ζήτημα της πληρότητας των φυλακών αναφέρουν καταστήματα στα οποία φτάνει μέχρι και το 250%, με τον Κορυδαλλό να βρίσκεται στο 111%. Εφιστούν ακόμη μεγαλύτερη προσοχή, καθώς μεγάλο κομμάτι του πληθυσμού ανήκει σε ευπαθείς ομάδες και τυχόν εκδήλωση κρούσματος ενέχει τη σοβαρή πιθανότητα να θρηνήσουμε νεκρούς.

Την 9^η Απριλίου 2020, και ενώ έχουν μεσολαβήσει παρεμβάσεις από το Συνήγορο του Πολίτη, αλλά και υπομνήματα προς τους αρμόδιους φορείς και Υπουργεία των κρατουμένων από τις φυλακές Λάρισας και Χανίων (30.3 και 2.4 αντίστοιχα), τα οποία με κάθε τρόπο τονίζουν την κρισιμότητα της κατάστασης, η Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής δηλώνει σε συνάντησή της με αντιπροσωπεία του ΔΣΑ ότι βρίσκει τις φυλακές θωρακισμένες απέναντι στην πανδημία. Την ίδια μέρα, λίγες ώρες πριν, μία κρατούμενη 42 χρονών στις φυλακές Ελαιώνα της Θήβας, έχασε τη ζωή της αβοήθητη στο κελί της, όπως καταγγέλλουν οι συγκρατούμενες της, με έντονα συμπτώματα πυρετού, βήχα και δύσπνοιας. Για τον θάνατο αυτό, η ανακοίνωση του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη κάνει λόγο για «παθολογικά αίτια» που δεν σχετίζονται με τον κορωνοϊό. Κι εμείς αναρωτιόμαστε, προς τι η βιασύνη να προλάβει το Υπουργείο την ιατροδικαστική έκθεση; Και η δήλωση για «παθολογικά αίτια», λες και ο θάνατος από COVID-19 συνιστά κάτι άλλο, φαίνεται σαν να θέλει αποκρύψει την πραγματικότητα, πως εδώ μιλάμε για «εγκληματική αμέλεια» από πλευράς κυβέρνησης και Υπουργείων. Γιατί οι ζωές και η υγεία των κρατουμένων είναι δύο φορές ευθύνη σας, κ.κ. Υπουργοί. Είναι άνθρωποι που στερούνται εναλλακτικής πέραν της κρατικής προστασίας.

Στην έκθεση που δημοσιεύθηκε στις 9 Απριλίου για την κατάσταση στις ελληνικές φυλακές της Επιτροπής του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων (ΕΠΒ), διαπιστώνεται για άλλη μία φορά ότι οι συνθήκες κράτησης συνιστούν προσβολή στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και σε κάποιες περιπτώσεις ισοδυναμούν με απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση. Σε αυτές τις συνθήκες, εκτεταμένων ελλείψεων στις υπηρεσίες υγείας και στην πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, και μάλιστα σε καιρό πανδημίας, οι φυλακισμένοι με υποκείμενα νοσήματα και ευαλωτότητα, μετατρέπονται σε

πιθανούς θανατοποιήτες. Αλλά η θανατική ποινή έχει καταργηθεί στη χώρα μας από το 1975.

Και ενώ συνεχίζεται ο ορυμαγδός εκκλήσεων για μέτρα αποσυμφόρησης, όπως του Επιτρόπου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης, αλλά και του Επιτρόπου Δικαιοσύνης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η αρμόδια Γενική Γραμματέας, κ. Νικολάου, δηλώνει «έχει ληφθεί κάθε δυνατό μέτρο για την προστασία των κρατουμένων από την πανδημία». Με αυτό υποθέτουμε ότι θα εννοεί τα αυξημένα μέτρα ασφαλείας και τον περιορισμό των δικαιωμάτων των κρατουμένων, όπως η αναστολή των αδειών και ο περιορισμός των επισκεπτηρίων. Μέτρα, που όπως διαφαίνεται και από την παρουσίαση των θέσεων τόσων επιστημονικών συλλογικών οργάνων και αρμόδιων θεσμών, κινούνται ακριβώς στην αντίθετη κατεύθυνση.

Η δήλωση στις 9 Απριλίου της κυβέρνησης, δια στόματος Γ.Γ. Αντεγκληματικής Πολιτικής, ότι τελεί υπό εξέταση η θέσπιση αποσυμφορητικών διατάξεων είναι δήλωση ανάληψης ποινικής ευθύνης για ό,τι συμβεί στις φυλακές.

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

1. Έχετε σκοπό να υλοποιήσετε την πρόταση νομοσχεδίου από την Ένωση Ελλήνων Ποινικολόγων;
2. Θα λάβετε υπόψη σας τις συστάσεις από την Ελληνική Ένωση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου αλλά και των αντίστοιχων ευρωπαϊκών οργάνων;
3. Σκοπεύετε να λάβετε άμεσα μέτρα αποσυμφόρησης αλλά και διασφάλισης συνθηκών υγείας και ασφάλειας για τους κρατούμενους; Και αν ναι, ποιο είναι το συγκροτημένο σχέδιο της κυβέρνησης προς αυτή την κατεύθυνση και με ποιο χρονοδιάγραμμα;
4. Θα διερευνηθούν οι συνθήκες θανάτου της 42χρονης κρατούμενης και θα αποδοθούν οι ευθύνες;

Ο ερωτών Βουλευτής

Κρίτων Αρσένης